

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4852/2021
10.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца ДПЦА д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Тамара Симић Пајовић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Никола Рашић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2829/20 од 21.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 10.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2829/20 од 21.01.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 618/19 од 30.06.2020. године, у ставу првом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му исплати износ од 606.838,25 динара, са законском затезном каматом почев од 06.09.2011. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је вишак тужбеног захтева тужиоца изнад досуђеног износа из става првог изреке до траженог износа од 854.626,05 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 196.372,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2829/20 од 21.01.2021. године, у ставу првом изреке, укинута је пресуда Основног суда у Лесковцу П 618/19 од 30.06.2020. године у ставу првом и трећем изреке. Ставим другим и трећим, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати износ од 606.838,25 динара, са законском затезном каматом почев од 06.09.2011. године до коначне исплате и обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка плати износ од 275.980,14 динара.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

У одговору на ревизију тужена је оспорила ревизијске наводе и предложила да се ревизија тужиоца одбије као неоснована, а трошкове ревизијског поступка одређено је тражила.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису од утицаја ревизијски наводи у делу где се наводи да су разлози другостепеног суда у побијаној одлуци погрешни и нејасни, јер се њима суштински указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Међутим, таква битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, између Кредит Агрикол банке и ГР Велики извор, АА ПР Бојник, закључен је Уговор о дозвољеном минусу на текућем рачуну од 02.10.2008. године, којим су одређени услови коришћења дозвољеног минуса. Уговором о преносу потраживања од 19.11.2012. године, банка је као цедент, пренела на „Solvent Point“ д.о.о. Београд, као цесионара, сва доспела ненаплаћена потраживања која има према својим корисницима, како је то наведено у поглављу уговора под називом „предмет и сврха уговора“. Такође, наведено је и да је предмет уговора куповина портфолио (збир) идентификованих потраживања, а који садржи податке о дужницима, износима и правним статусима, који су наведени у Прилогу 1. овог уговора. Прилог 1. уговора тужилац није доставио. „Solvent Point“ д.о.о. Београд је као цедент, дана 06.12.2012. године, закључио уговор о преносу потраживања са тужиоцем. Предмет и сврха овог уговора је уговорена на идентичан начин као и у Уговору од 19.11.2012. године, с тим што ни уз овај уговор тужилац није доставио Прилог 1. уговора, који је наведен у уговору, а на основу ког би се извршила идентификација уступљених потраживања. Извршни поступак против тужене је покренут предлогом за извршење од 07.09.2011. године од стране банке. Поднеском од 27.09.2013. године, тужилац је тражио промену извршног повериоца у складу са наведеним уговорима о преносу потраживања и Основни суд у Лесковцу је најпре Закључком Ив 6166/11 од 05.12.2013. године, а затим и Закључком под истим бројем од 10.02.2014. године, наложио тужиоцу доставу доказа о преносу потраживања. Тужена је изјавила приговор и оспорила потраживање банке. Решењем од 28.03.2014. године стављено је ван снаге решење о извршењу, укинута су све спроведене извршене радње и одлучено је да се поступак настави као поводом приговора против платног налога. Налазом и мишљењем вештака утврђена је висина евентуалног дуга тужене.

На темељу тако утврђених чињеница, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев, налазећи да тужена дугује тужиоцу износ од 606.838,25 динара, у смислу чланова 295 и 436 ЗОО.

Другостепени суд не прихвата становиште првостепеног суда. У конкретном случају извршена је двострука цесија свих доспелих, ненаплаћених потраживања које је банка имала према својим корисницима, како је то наведено у Уговорима о преносу

потраживања од 19.11.2012. године и 06.12.2012. године. У самом тексту оба уговора назначено је да саставни део уговора чини Прилог са идентификацијом потраживања, који тужилац није доставио. Предметни уговори о цесији садрже само општу одредбу о уступању свих доспелих и ненаплаћених потраживања, па се из истих није могло закључити да је пренето предметно потраживање банке према туженој, у ситуацији када тужена оспорова предметни дуг. Тужилац је током другостепеног поступка доставио изјаву од 14.12.2020. године у којој је наведено да потраживање према дужнику ГР Велики извор у износу од 881.522,24 динара, за које је тужена гарантовала као јемац, и које је уговором о преносу потраживања од 19.11.2012. године, уступљено „Solvent Point“, као цесионару. Другостепени суд закључује да је тужилачка страна преклудирана у достављању овог доказа, али и да достављена изјава не може представљати релевантан доказ да је потраживање банке према туженој уступљено тужиоцу. Предмет уговора о уступању је битан елемент уговора, јер потраживање мора бити одређено или макар одредиво у мери потребној за јасну идентификацију истог, а како то у конкретном случају, уговором о цесији није учињено, нити изјава банке од 14.12.2020. године може представљати доказ о томе, то је другостепени суд заузео становиште да је тужбени захтев неоснован.

Према оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да је у границама утврђеног чињеничног стања утужено потраживање тужиоца према туженој неосновано.

Ревизијом тужиоца оспорава се изнето становиште другостепеног суда. Ревидент сматра да има активну легитимацију да потражује предметно потраживање, коју црпи управо из закључених уговора о уступању потраживања. Из достављених доказа се може утврдити које је потраживање пренето, јер је исто одредиво, а то што самим уговорима није конкретно наведено предметно потраживање, не значи да није извршен пренос истог, јер се поред уговора морају ценити све околности једног правног односа. Другостепени суд је погрешно применио материјално право јер није правилно тумачио намеру уговорних страна у смислу чл. 99. став 2. ЗОО.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе тужиоца.

У конкретном случају, тужена је оспорила основ тужбеног захтева па тужилац као странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања спорне чињенице у смислу чл. 231. ст. 2 ЗПП. Предметни уговори о цесији садрже општу одредбу о уступању свих доспелих и ненаплаћених потраживања, али тужилац не доставља Прилоге ових уговора у којима су потраживања идентификована. Изјава банке о постојању потраживања према туженој, није релевантна, сходно члану 372. ЗПП, јер ревидент овај доказ прилаже први пут на расправи пред другостепеним судом, а није учинио вероватним да га без своје кривице није могао изнети, односно предложити до закључења главне расправе. Дакле, из релевантних доказа се није могло неспорно утврдити да је банка закључењем уговора о цесији на тужиоца пренела предметно потраживање. Стога су неосновани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права у смислу чл. 99. став 2. ЗОО, јер намера уговорних страна код закључених уговора о цесији је без утицаја на постојање активне легитимације тужиоца у ситуацији када тужена спори основ конкретног потраживања. Члан 440. Закона о облигационим односима даје право дужнику да према пријемнику истакне не само приговоре које има према њему, већ и све оне приговоре које је могао истаћи

уступиоцу до часа када је сазнао за уступање. Положај дужника - цесуза не може се погоршати по уговору о цесији. Зато му је и дато право да се брани приговорима према цесионару, али и приговорима које је могао истаћи према цеденту. Стога утврђивање чињенице које конкретно потраживање је пренето на тужиоца представља битан елемент уговора о цесији како то правилно закључује другостепени суд.

То су разлози због којих је Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

На основу овлашћења из члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова у вези са поднетим одговором на ревизију као у ставу другом изреке ове одлуке, јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**